

KOPA LET (= 60 !)

Jak si již pozorný čtenář naší rodinné korespondence všiml, je dnešní číslo nadepsáno p ř e d e v š í m ACP a pak teprve ACJ ! Když jsme loni uvažovali o obnovení našeho AC, byl náš dnešní jubilant v Motole, takže zamýšlené obnovené AC mělo být ACP (A co Pavel). Napadlo nás též, že to budou moci být i A co Počernice. Podobně jako ACJ v roce 1986 bylo nejen A co Jirka? Ale též A co Jaroměř?

Pak se chystala Jana pro Daniele (ACB ještě nikdo ani netušil), tak se uvažovalo o A co Jana ? V poslední chvíli však "zahučel" Jirka do Bohus a Bohunia (ACB ?), takže jsme v potu tváře vydali pět čísel a to ještě někde pětku dostane až dnes.. A opět zahučel Pavel, takže jsme to spojili v ACJ-ACP... Ovšem dnes je jubilejní číslo 6 a to k 60. narozeninám Pavla: kopa jest ovšem sedesát!

Redakce ACP (ACJ) přeje našemu jubilantovi pěkné počtení !

JAK LIŠČÍ KMEN ZÍSKAL HAVRANA

(Příspěvek k historické diskuzi)

Úvodem

Na starý plán zachytit v krátkých historických studiích to, co nezaznamenal kronikář Liščího kmene a co se ani neobjevilo na stránkách Hlasatele nebo Lišky, jsem si vzpomněl, když jsem slyšel poznámku mladého badatele. Zaznamenávat neznámé historky z dějin Liščího kmene jsem začal v historické causerii BITKA U ÚSTÍ BAŽANTÍHO POTOKA, která shodou okolností dostala více čtenářů než autor zamýšlel.

Poznámka mladého badatele byl spíše dotaz, zda byl Havran z Liščího kmene vyloučen pro světský způsob života. Uvědomil jsem si, jak málo je historie počátků Liščího kmene zasazena do válečné doby, jak málo je známa struktura Liščího kmene a jeho ideje! Vždyť Havran nikdy z Liščího kmene vyloučen nebyl! Tím nechceme říci, že by nikdy odnikud vyloučen nebyl - ale z Liščího kmene ? - Nikdy!

Dotaz mohl plynout ještě z jednoho nepochopení, v jehož pozadí je staré schema: "Jako dítě jsem věřil Foglarovi, když jsem začal dospívat, viděl jsem, že život běží jinak." Nebo: "Jako kluk jsem byl skaut, teď jsem spíše pivní než skaut". Jako dorostenec trénoval, nekouřil a nepil. Jako muž šel mezi jedním a druhým veletosem vykourit si viržinko. (Tak jsme zamlada viděli - nespravedlivě - zasloužilé sokoly!). Mladý idealista - starý realista. Junge Hochverrat - alte Hofrat.

Válečná zkušenost

Koncem roku 1942 jsme měli s Pavlem za sebou zkušenost několika návštěv gestapa. Při první odvedli otce, při druhé, v květnu 1942 Jaroslava Valentu, který též rok 24. října zahynul s ostatními přáteli v Mauthausenu. Při třetí odvedli málem na smrt maminku. Bylo to na vlásku. V květnu odnášel Pavel vysílačku z bytu, já jsem měl též žen pošádat tajemníka gymnasia, aby mně dovolil telefonovat z ředitelny - ovšemže varování.

A tak pocit dospělosti měl v těch rušných a těžkých dobách v našich 13 až 15 letech svůj základ ve zkušenosti. V roce 1942 jsme si období světskosti a mužnosti s Jirkou, zakladatelem kmene, odbyli. To jsme kouřili, vnikali na mládeži nepřístupné filmy, mluvili povýšeně o "holkách", experimentovali v erotické oblasti jako naši vrstevníci. Podobně tak s Pavlem a našimi kamarády jsme předstírali cynismus, ochutnali whisky i svařený grog s rumem, aranžovali filmování povážlivých scén z filmů, které jsme snad ani všichni neshlédali.

Závěrem

Po své nemoci na jaře 1943 dal Jirka signál k "obrácení", tj. k odvratu od nebezpečného způsobu života. A začali jsme hledat správný směr. 5. dubna 1943 jsme založili Klub cti a spravedlnosti, ovlivněný Jaroslavem Foglarem, Bobem Hurikánem, Ymkou a již také E.Th. Setonem, jehož znalcem byl zvláště Míla.

Přes léto jsme se rozhodli pro "čistý woodcraft", raději jsme mluvili o "lesní moudrosti". Pavel se rozhovorů zúčastnil, právě to léto se na nepojmenovaném ostrově na Berounce, kus proti proudu nad Závodím (nepíše o něm Marie Majerová v Siréně?) vyjádřil o woodcraftu, že je překonaný, že se nedá v dnešním světě uskutečnit. Oponoval mu tehdy míla, že jde o individuální způsob života, o pozorování a zkoumání přírody a styl života tomu přizpůsobený. Pavel měl totiž na mysli úrpeň civilisace, nemožnost návratu celé společnosti k přírodě.

Míšel jsem, ponořen v hořkých myšlenkách - doával jsem si stále odvahy říci Pavlovi o plánu s Jirkou založit po prázdninách čistě setonovsko-seifertovský kmen. Pavel byl se mnou, Mílou a Evženem v červnu a slavná I. výprava na Ostrov dávné touhy (později zvaný zkratkou OSDATO), a zde při koupání bylo domluveno, že v srpnu půjdeme ve třech, poněvadž Frána (Ferry) ani jeho bratr, nemohou a Evže- na jsme se rozhodli nepřizvat, jak praví kronikář "pro nezpůsobilost ač k první výpravě přispěl obrázky ostrova z dvacátých let a popisem cesty (který doplnila nejen Evženova ale i naše maminka).

Námítky proti Pavlovi

Jakmile byl kmen dne 25. září založen a vznikly v říjnu tři družiny, začala se dodržovat zásada nikomu o kmenových věcech neříkat. Přesto byl Pavel nejméně na dvou výpravách na Potok žlutého listí (POŽLULI - v domorodých mapách značen též jako Botiř nebo Křeslický potok).

Během podzimu začal projevoval velký příklon ke společenskému životu své třídy, tj. nikoliv třídy společenské ale gymnasiální. Na okarinu hrál takřka všechny hity té doby jako Vyšel bubeníček Půlhodinka pouhá atd. Z té doby pochází pokus neznámého básníka, jeho třídy o hexametr: "Píďa lapil Ládu a Majku.... jdeš na mejdán?" Říkal se plynule, rychle a rytmicky, za doslovné znění neručím. Mezi těmi, koho zastavil pražský strážník ("Píďa") byl jistě ještě někdo. Hexametr se nemohl nabažít Evžen, člen kmene, až jsem měl tehdy strach z toho, co by dnešní kritik označil jako diverzní indoktrinace. Mejdany byly pořádány hlavně v bytě dcery člena pražské pobočky Vacuum Oil Company. Sdílel jsem s Pavlem úžas nad tím, že i za války je ~~žákyně~~ něco takového možné. Ale účast na takových večířkách jsem považoval za neslučitelné s členstvím v kmenu. Také jsem cítil jako čtenář Jacka Londona a Uptona Sinclaira v tom jakousi kapitalističnost.

Vylučování z kmene ?

Jak jsem již řekl: nikdo z Liščího kmene nikdy vyloučen nebyl. Evžen nebyl na II. výpravu na OSDATO přibrán pro nezpůsobilost, ale to bylo ještě před založením kmene, jímž byly neshody smazány. Tehdy samostatní badatelé si mohli rozhodnout, koho na tak náročnou expedici vezmou a koho nikoliv.

Praví-li se v kronice, že se Míla necelý rok nezúčastnil výprav, schůzek, sněmů a tábora na Stvořidářích, ppak je třeba přihlídnout k tomu, že při zakládání kmene slíbil rodičům, že kmen nebude vyhotovovat písemné dokumenty, vydávat časopis, mít pravidelné schůzky a organizaci. Mílov otec byl funkcionář Sokola a věděl o případech, kdy gestapo nebo jiné německé prgány posuzovali velmi příkře každý pokus o organizaci a o tom, že mnoho pokusů mladých lidí

o samostatný kulturní a společenský život skončilo jejich vyloučením ze škol nebo odvezením to tábora, ať již šlo o skupiny Sokola nebo o čtenáře Karla Marxe a socialistické literatury.

Jakmile se koncem roku 1943 Míla jako první dověděl o rozhodnutí Velkého náčelnictva přistoupit k psaní kroniky, vydávání kronikářského Hlasatele a ideové Lišky, k pravidelným schůzkám (a to jsem mu neřekli o plánu vytvořit Čítánku lesní moudrosti!) vzdal se sám účasti, protože rodičům slíbil, že s ničím takovým nebude nic mít. Ke kmeni se opět připojil před posledními válečnými vánocemi.

Dopis sestry Sojky z Vysočan otištěný v jednom Hlasateli a kritizující nejunácké chování bratra Koloucha z též té větve kmene, končí ovšem ostrou větou, že "nemůže být km junákem ani členem kmene". Tato kritika, ač vešla v úsloví kmene, nebyla nikdy podnětem k vylučování - otištění dopisu byl dostatečný trest.

Výprava v blízardu

Pavel se zúčastnil několika výprav na POŽLULI a jako nám ostal tento kraj učaroval. Koncem roku jsme podnikli výpravu - opět v klasickém složení: Pavel, Míla, já a Evžen. Jirka nepřišel, ač jsem čekal o 19 dle. Objevíli jsme tehdy, že lze dosáhnout Sporilova, setkali jsme se (na dálku) s člověkem, který se pokusil znásilnit nám neznámou dívku (již předtím uvažoval Evžen o tom, že po něm hodí těžkým kamenem - byl asi 100 metrů daleko-) a prožili mnoho všelijakých dobrodružství, z nichž jsou v kronice zaznamenány jen hejna koreptví a havraní a někdy ten zajíc.

V lednu se pak Pavel vypravil na výpravu s Mílou. O této výpravě nejsou záznamy přímé - vždyť tam nebyl vlastně nikdo z kmene. A přece to byla výprava památná. Jednak založila tradici tzv. "smrtáků", tj. výprav za velmi nepříznivého počasí. Tentokrát procházel Pavel s Mílou na Požluli "sněhovou víchřicí". Vločky letěly vodorovně. Mráz se zakusoval do prokřehlych těl badatelů. Všechny zásoby snědeny. Směr trasy nejistý. A za druhé - ve chvíli důvěrného hovoru vyložil Míla Pavlovi ideu kmene i důvod, proč se již ke kmeni nehlásí.

Při příchodu domů se na mne Pavel obrátil s jakýmsi naléhavým nadšením. Pověděl mi o blízardu i prozrazeném tajemství. Slíbil jsem, že věc projednám s Jirkou. S tím jsme vážně uvažovali - po otřesu způsobeném Mílovým vystoipením - o obnovení činnosti na nové bázi. Abychom usnadnili celou věc, rozpustili jsme pro Mílovy námítky formálně kmen a znovu jej založili. II. sněm (obrodný) se konal u nás na Pankráci a byl na něj přizván i Pavel. Tuším 5. února, takže dnes má 44. výročí!

Havraní mají smysl pro humor

Při výpravě na Požluli jsme s Pavlem pozorovali hejna havranů a jejich způsob života. Na špičky vzrostlých smrků v prostoru Sového hájku, kousek za "Peknou vyhlídkou" či "U kočičky" (vše je teď dno přehradního jezera) přilétlo početné hejno havranů. Pavel mne upozornil, jak je obtížné pro havrana sedět na špičce stromu. Stačí, aby k němu přilétl jiný havran a jen tak zlehka do něho žduchl - na špičce sedící havran spadl, musel rychle ratáhnout křídla a poodletět. Ani nový pán nebyl jistý. Přilétl třetí, sežduchl předchůdce a už seděl na špičce sám.

Musel by nám dnes asi havraní etolog povědět, v čem je tajemství této hry. Nám to však připadalo stejně hravé jako bylo rorýsí strašení vrabčích rodin, kterým vždy jeden po druhém rorýsí křikl do okna obsazeného hnízda jiříčky a hned letěli dále. To jsme ovšem věděli, že kdyby vrabec vystřelil hlavičku, že by jí některý rorýs-šprýnař rozklovl. Ale zde se to - zvláště Pavlovi - jevilo jako havraní skotačení.

"Vidíš, havrani mají smysl pro humor!" Výrok Pavla jsem si zapsal do deníku a když Jirka sepišoval kroniku, vypůjčil si můj deník, aby měl chronologickou "kostru". Při slavném obřadném II. sněmu se rozhodlo, že si dáme předběžná přízviska hned. Většinu jmen vybíral Jirka. Sám si vybral Kim a sněm to za nepřítomnosti bojovníka schvaloval. Kim byl jednomyslně schválen. Také Igor a Evžen měli již jména: vybrali si Racek a Bobr.

My s Pavlem jsem nevěděli pro sebe jména. Kmen je pro nás vybíral za naší nepřítomnosti. Mně oznámil náčelník Kim že jsem GRázzly, poněvadž se dovedu pěkně rozsuřit. Měl jsem ze svého jména radost a jsem na něj dodnes hrdý. Pavlovi určil náčelník - se souhlasem všech přítomných - jméno Havran. Protože má v smysl pro humor a objevil jej u havranů. Citoval zpaťmětí z mého deníku příslušný citát. Nikdo, ani Pavel, nepochyboval o moudrosti náčelníka, jména se nám zalíbila a jsme na ně hrdí.

Co Liščí kmen získal

Po odchodu Míly byl kmen značně nestabilní. S výjimkou Racka a několika členů vysočanské větve, o Sojce, Strace a Jiříčce ani nemluvě byl Kim z nás nejmladší - byl mladší než Bobr i než já. Ve své causerii jsem na konkrétní historické události (ač původně nezapsané jako tehdy nedůležité) ukázal, jak čas od času přišla "Havranova chvíle", tj. když jsme potřebovali něco rozhodnout, zvládnout, udělat. Měli jsme moudrého stařešinu - vždyť mu také bylo již šestnáct!

Na táboře na Stvořidlech se ukázalo, že umí výborně vařit. Měl k tomu odjakživa nadání a ke všemu si sepsal rady od Rorejse, tj. naší maminky, která mu nadiktovala, jak vařit na táboře, co vzít s sebou, co koupit, jak ošetřit, uložit a upravit maso (byli jsme pro něj v Ledči - nebo ve Světlé?). Vařit jsem se naučil od něho - i zde byla poslušnost: maminka - Pavel - já. Ovšem i od maminky jsem se dal poslat na brigádu v Josefově recepty...

Také při jednání s domorodci, vypůjčování pramice, jednání s hakyjny, to vše by bez Havrana nedopadlo tak úspěšně jako dopadlo. Také v ideových věcech měl autoritu. Racek, syn známých komunistů (jeho otec byl znám už před válkou, publikacemi nejen ze svého oboru botaniky, ale také první knihou o osídlobábí Palěstiny) měl námítky, že zdravíme lidi na polích - to bylo již po válce - pozdravem: Pomáhej Pán Bůh! Havran mu vysvětlil, že svazek města a venka neupevní ani tím, že neřekne nic ani tím, že by na ně volal: Práci čest! Při dalším setkání Racek (ostatně skutečný komunista) horlivě volal: Pomáhej Pán Bůh! (X To ovšem také v kronice nenajdete!).

Rozkol ?

V roce 1945 jsme po osvobození dostali dospělého náčelníka - Inka. S ním a ve spolupráci s Přemyslem Pittrem jsme připravili tábor ve Štíříně, ale nejel na něj ani Bobr, který navázal úzké styky se Štířínem a celou akcí pro židovské děti, ale ani Míla, ani Havran, ani Racek. Havran formuloval svou neúčast ideově: "Byly vyhlášeny národní žně a tak je třeba jet na brigádu a ne na tábor!" Bobr se nemohl uvolnit z učení, Racek a Míla měli pro ně důležitější program. Havranova neúčast mne mrzela - považoval jsem spolupráci s Přemyslem za důležitější, ovšem proti Havranově argumentaci jsem svůj postoj neobhájil. Kim byl, jako vždy, k rozhodnutí hlavních bojovníků kmene tolerantní a na táboře udělal his best.

Koncem prázdnin jsme uspořádali kratší, úspěšný tábor na OSDATO a kmen se na podzim rozvinul - v rámci Junáka a pod vedením Inkovým. Havranův "celospolečenský" (jak by se dalo říci dnes) postoj však již zůstal určující a upevnil se vstupem do tehdejšího SCM, kam vstoupil celý kmen na jaře 1946.

Závěrem

Havran tedy byl přijat do Liščího kmene v době, kdy ho - o Mílu oslabený - kmen nejvíce potřeboval. Moudrý náčelník Kim mu však uložil náročné přijímací zkoušky. Mezi nimi byly tři měsíce bez kina (říkalo se ovšem biografu, slovo "kino" se považovalo za německé a vůbec nemožné) a obzjevení "nových lovišť pro kmen". S biografem měl Havran těžkosti - nebylo pro něj snadné nejt se skupinou spolužáků na atraktivní film a musel své tři měsíce začínat znovu. Pátrání po nových lovištích mělo zvláštní význam pro naši rodinu.

Jednou se Havran vydal na obhlídku severozápadního okraje města a přišel pozdě večer domů, zablácený, hladový, unavený. Rorejs (maminka) na něho spustil, kde byl a co dělal. Havran k mému zděšení se nadechl a pravil: "Hledal jsem nová loviště pro kmen." Musel to opakovat a jakmile to mamince došlo, viditelně se jí ulevilo a řekl bych, že jí to až potěšilo. Od té doby také nebyly potíže s vypáčováním "tátova pokoje" pro schůzky pankrácké větve (chodil tam i Plachý Jelen z vršovické a Kim z Vysočan, někdy doprovázený Mývalem, popřípadě Jelenem - pak chodil i Kim II. z Foglarova oddílu KQT) popřípadě pro sněmy. Při zkouškách životnosti byla využita i kuchyně a účastnila se i Jana, Jitka a maminka sama.

Později jsem pochopil - při přípravě tábora na Stvořidklech - jak moudré bylo Havranovo prozrazení existence kmene mamince. Maminka zase prožila hlubokou álevu: sledovala podzimní ještě Pavlovo svétáctví a účast na akcích třídy s jistým znepokojením a zasáhla, když opravdu nevěděla z jaké "akce" se vrací.

Troufal bych si říci: Bez Havrana by nebylo Liščího kmene tak, jak se rozvinul během roku 1944. Těžko ovšem říci, zda by byl bez Míly, bez Bobra, bez Racka, bez Plachého Jelena, bez Mývala, bez Jelena, a ovšem vůbec by byl nepovstal - bez Káma..

Pro mne vstup Havrana do kmene byl velkou pomocí - měl jsem v něm odjakživa velkou oporu ne jen praktickou - ale zvláště v pochopení, které měl pro mou druhým velmi nezřetelnou a nepochopitelnou - motivaci. Po roce 1945 jsme se ovšem častěji rozházeli v hodnocení důležitosti akcí: a nešlo pak už jen o celonárodní žně versus tábor v blízkosti navrátilců z táborů. Ale to by již byla jiná kapitola.

Grizly

Z cesty (léto 1945)

Byly to asi tři kilometry stoupání, ale hrozně namáhavého. Cesta byla ztížena ještě tím, že se dalo do hustého deště. V okolí nebylo nikde ani lesíka, obyvatelstvo cizí národnosti, já jsem byl již unaven a promoklý na kost. Na vrcholku jakési vyšší hory jsem spatřil lesík, za okamžik mi jej však zakryla hustá clona vody. Stoupal jsem po pastvině, po které se hnaly náhle vzniknuvší potáčky a bystriny dešťové vody, která však nebyla kalná, ale průsvitná jako ve studánce. Dosáhl jsem lesíka, vztyčil stan z jednoho dílce - tak řečený hrobeček - a přichystal jsem se ke spaní. Za chvíli přestalo pršet. Na rozdělání ohně nebylo ani pomyslení, a tak jsem pojedl za studena. Ačkoliv bylo podle mého odhadu teprve asi 6 hodin večer, přinutil jsem se ke spánku. Ložní prádlo a pokrývky naštěstí nepromokly. Druhý den, když jsem se probudil, bylo již světlo, ale mlha tak hustá, že nebylo vidět dále než na dvacet metrů. Učinil jsem zajímavé přírodopisné pozorování. Kolem mne, tak blízko, že bych se ho byl mohl dotknout rukou, proběhl zajíc. Koušek dále se zastavil, psal se. Náhle však vyskočil všemi čtyřmi do vzduchu, pak udělal úplný přemet ve vzduchu, poskakoval, obíhal kolem stromu, prudce ubíhal pryč a pak se zase tak prudce vrátil a psal se klidně dále. Když jsem později o tom uvažoval, přišel jsem k jedinému východisku: že mu bylo zima a že se chtěl poskakováním zahřát.

Havran

(LIŠKA, časopis Liščího kmene, Ročník IV. číslo 2. Měsíc bláznivý 1946)

NEŽ PŘIJDETE DO KINA

Úvodní slovo k premiéře filmu Jméno růže - FFP 88 (zima)

Kdo se již seznámil s románem významného italského estetika Umberta Eco Jméno růže, může považovat jeho filmové zpracování ze "předem nalivní nebo šílený podnik". V mimořádně členitém a rozhlém díle, zavádějícím čtenáře do první poloviny 14. století, se totiž prolínají jak konkrétní realie té doby, tak teologické i filosofické disputace odrážející tehdejší myšlení. Ecowi se tu podařilo vytvořit zhuštěný, nanejvýš sugestivní obraz celé jedné dějinné epochy, jednoho uceleného světa - středověku.

"Bláznivého podniku", jehož výsledek uvidíme, se chopil r.1986 čtyřicetiletý francouzský režisér Jean-Jacques Annaud, proslulý zejména komedií Černí a bílí v barvách (Oscar) a filmem z prehistorie lidstva Válka a oheň (1981). K práci na zfilmování Ecowy románu pozval plejádu mezinárodních renomovaných tvůrců. Za kamerou stál Tonino Delli Colli, jeden z nejlepších italských kameramanů, exteriéry středověké vesnice a opatství vytvořil Dante Ferretti, známý spolupracovník Federi a Felliniho, a říká se, že to byly nejnákladnější dekorace od časů natáčení Kleopatry. Interiéry byly snímány v reálném prostředí kláštera ze 12. století v Eberbachu u Wiesbadenu. Na produkci se podílely hned tři státy: Francie, Itálie a NSR. Také herecké obsazení má je výsostně mezinárodní, od Američanů a Angličanů až třeba po Rakušany. Není potom divu, že náklady film dosáhly 20 milionů dolarů.

Už během práce se proto ozývaly pochybovačné hlasy: stojí to na tolik peněz? Měl se vůbec Ecoův bestseller točit?

Stává se totiž zřídka, aby filmová adaptace byla adekvátní velikostí a obsažností románové předlohy. Toho si byl Annaud vědom, a proto už ve scénáři (točilo se podle jeho definitivní patnácté verze) záměrně vyzdobil jednu z dějových složek Ecowy románu, již jsou záhadné vraždy vyšetřované učeným františkánem Vilémem z Baskervillu. Druhou hlavní postavu učinil z Bernarda Gui - v románu okrajové figury papežského inkvizitora. V konfliktu z těchto dvou postav, reprezentující jednak z tolerancí a skepsi otevřeného racionalismu a jednak útočný dogmatismus, se Annaudovi podařilo vytvořit nejen mystériózní detektivku, ale zčásti i chovat jistou esenci Ecowy románu. Pečlivá autenticita obrazu středověku je prolínána všemi odstíny duchovního myšlení této ery. Ať už jsou to hlasatelé heretických národů, "provokující" mnišské řády s tématem chudoby, konfrontace stále hledajícího rozumu s ratiem, jehož cílem je pouze konzervovat dávno nalezenou, zjevenou pravdu.

Na pochybovačné otázky, které jsem tu předaslal, dostalo se Annaudovi zadostoučinění v tom, že všude, kde se film pronímal, sklídl velký zájem. "Je to velká radost," řekl režisér, "být svědkem toho, jak film o zakázaném poznání... dělá stejný pokrok v tržbách jako třeba Policej z Beverly Hills." Divákům, kteří se s dílem Jméno růže setkávají poprvé, bych přesto doporučil přečtení Ecowy knihy i po shlédnutí filmu, a těm, kteří nakonec asi stejně budou srovnávat nesrovnatelné - totiž román a film - si dovoluji ocitovat slova románopisce Johna Updika:

"Jméno růže byla ta nejméně vhodná kniha pro přetlumočení do filmu. Je totiž silně literární, náladou a i myšlením saturnská, plná skrytých hříček, jež může docenit snad jenom odborník na středověk. Nicméně autoři filmu vykonali úctyhodnou práci, když přenesli vyslovené textové, složité a provokativní dílo do řeči vzrušujících filmových obrazů, které nakonec splňují běžné očekávání diváka..."

Sestra
Olga Pierzová
Gartenstrasse 1229
CH - 8910 Affoltern am Albis

Brno, 5. února 1988

Milá sestro Olgo !

Náš Pavel má za tři dny narozeniny - bude mu 60 let a leží v nemocnici v Krči. Psal jsem takovou vzpomínku do naší rodinné korespondence na to, jak se v roce 1944 připojil k Liščímu kmeni a jakou jsme v něm měli - jako v nejstarším - oporu. A ovšem vzpomínal jsem i na rok 1945 a všelijaké ty události a rozhodnutí, a tak se také hned pouštím do dopisu Vám.

Právě v tom roce 1944, v lednu, jsme se k Vám - na podnět naší maminky - do Milíčova domu vypravili s Jirkou, s nímž jsme na podzim minulého roku založili Liščí kmen lesní moudrosti a právě na tom přelomu mezi rokem 1943 a 1944 jsme hledali správnou orientaci. Návštěva v Milíčově domě byla pro nás velice důležitá: viděli jsme Vás při službě těm nejmenším a co nám nejvíce imponovalo, že jste zůstali ideálům svého mládí věrni. Dobře jsem si všiml, jak jste v knížce o Albertu Schweitzerovi citovala to pozoruhodné jeho slovo ze vzpomínek na dětství: jak je důležité, aby člověk zůstal věrný tomu co si ve 14-15 letech umínil, co poznal.

Navíc ovšem se nám líbilo, že jste učinili to, čemu jsme tehdy říkali lesní moudrost naplní svého celého života a předávali jste ji dětem - a zároveň tvořili bratrstvo, duchovní společenství těch, kdo jdou stejným nebo podobným směrem.

Často jsem také uvažoval o tom, s čím nás překvapil bratr Přemysl v roce 1949 v Horní Černé, když jsme mu "uložili" téma plánování osobního života. Uprostřed výkladu o tom, jak je třeba si vytýčit určitý životní styl, sdrženlivost, ukázněnost, cílevědomost, vzdělávat se měl najednou úvahu o tom, že při všem plánování musíme nechat místo pro to, že budeme najednou zavoláni k něčemu, naž jsme se nepřipravovali, co jsme neplánovali. A až teď, když se pokouším postihnout to podstatné, co bylo tak směrodatné v životě Přemyslově a všech Vás, kdo jste šli s ním, je právě ta poslušnost, s níž jste uposlechli výzvy v určitém okamžiku, abyste sloužili těm nejmenším, těm slabým, těm "pod koly dějin".

Uvažuji o tom tím spíše, že v loňském roce jsem se pokusil o návrat do služby, k níž jsem se připravoval studiem a celou tou cestou, která studiu předcházela, a neuspěl jsem. Co to znamená ? Mám se pokusit ještě jednou - nebo naopak se pokusit zaslechnout ten "tichý a temný" hlas k následování třeba docela jinou ces

cestou než kterou jsem plánoval ? Vůbec minulý rok byl plný zkoušek a těžkých zkušeností v naší rodině i nejbližším okolí.

Hned na počátku roku odešla nečekaně maminka našeho Honzy, Aninčina manžela, měli jsme ji rádi. Spojovala upřímnou katolickou zbožnost se všemi jejími pravidly a obřady a hledání v Bibli, přitahovali ji "adventní bratři", jak říkala a horlivě se zúčastnila jejich biblických kurzů. Velmi pěkně to pověšl i "bratr děkan" při pohřebním kazání, při němž ovšem mnoho těch bratrů a sester od adventistů bylo přítomno. Hned následující den jsme jeli na svatbu Aničky Dusové, s níž tehdy ještě nemohl být její tatínek, na něhož jsme intenzivně vzpomínali a který nás pak překvapil svým nenadálým příchodem krátce po narození Věrušky, vnučky v Jaroměř, narodila se koncem května.

Pomohli jsme Anince dost svérázným způsobem - vzali jsme jejich Honzika, tomu byly právě dva roky, na chatu na Vysočině a znovu jsme se učili starat a vychovávat malého člověka. Větší váhu nesla Milena já jsem byl s nimi 14 dní a pak jsem jezdil na soboty a neděle. To jsme také měli opět starost o našeho Jirku - se zpožděním jsme se dověděli, že mu lékařka vysadila léky, které měl brát ještě několik měsíců. Z chaty jsme jeli na Martinovu svatbu, jeho žena Jana i celá její rodina se nám zalíbila, ač ovšem v mnohém je docela jiná, ale v počtstatných věcech velice blízka, i z toho jejich okruhu byste jistě některé poznala, vzpomněl jsem si například na faráře, jehož otec Václav Vám na Žižkově pomáhal a rozuměl si s Vámi. Dva z jeho synů jsou faráři a patří mezi ty nejlepší v naší církvi.

Na podzim se znovu rozstonal náš Pavel, před několika lety mu léčení plic "napíchali" sérovou žloutenku a ta mu značně poškodila játra. Teď je v nemocnici opět a bude tam i "slavit" své narozeniny. Pak se dostal náš Jirka do ústavu, po jakýchsi dramatických událostech, které teď jsou předmětem i vyšetřování: bylo to ovšem už v době, kdy se rozběhla jeho nemoc. Odborníci se domnívají, že to bylo způsobeno předčasným vysazením léků. Celou noc jsme nevěděli, kde je jeho přátelé ho obětavě hledali, telefonovali jsme na nejrůznější místa a on zatím byl již v ústavu. Pak se narodil Daniel Šimsa, naše třetí vnouče a první Šimsa v této generaci. Jana, moje sestra, je ovšem už také dvojnásobnou babičkou: jejich Pavel má dvě děti: Pavla Pokorného a Sárku, obě ty děti jsou o něco starší než naše vnoučata v Jaroměř. Jana má dceru Helenu, která od malička miluje živá zvířata a přírodu - její rodiče vzpomínali ve "Vatře" k mamčiným osmdesátinám, že právě maminka učila jejich obě děti lesní moudrosti - poznávat a milovat živou přírodu. Jistě k tomu přispěl i přírodovědný zájem jak Ladislava mého švakra (je geofyzik), tak naší Jany - ale je jisté, že při svém povolání má Helena stále na mysli utrpení zvířat (je svěrolékařkou) a bak mívají doma i různé pacienty, mezi

nimi velkého výra, který by bez pomoci v přírodě zahynul, dále měli tři poštolky, jednu z nich ještě mají. Helena ovšem má ráda i velká zvířata - jeden čas, to ještě studovala - chodila do zoologické zahrady vypomáhat. A stále má koně, hucula a nelituje vši té práce, co dá obstarávání koně ve městě.

Máše maminka je teď ještě u nás v Brně, ač jinak celý rok žije u našich v Praze - u Jany a Ladislava. Přijela k nám na vánoce a už se ohýstala domů do Prahy, když dostala chřipku, jako poslední. Byla u nás přes vánoce i Aninka s oběma dětmi, přijela už na začátku prosince, byla to velká pomoc v pravidelných návštěvách Jirky v nemocnici, v prosinci ještě neměl vycházky, pak byl na vánoce na propustku doma, i na Nový rok - a teď v lednu již dostává propustky domů na soboty až neděle. Maminka dostala chřipku až po ná obou, měla ji jakoby "krátkou", ale nemůže se po ní vzpomínat, trvá taková ta pochřipková únava. Tak máme teď domluveno, že bych s ní zajel do Prahy autem s některým ze svých kolegů nebo přátel. Letos v létě by měla skavit své 82. narozeniny, zajímá se o všechno dění, zaujalo ji vyprávění o oslavě 50. výročí úmrtí Masaryka loni v září. Ladislav Hejdašek tam navrhl obnovení ústavu a založení společnosti T.G. Masaryka. Řada přátel se o to chce pokusit.

Paní profesorka oslavila velmi tiše své 85. narozeniny, bývá docela unavena, ale přece kam jen po přemlouvání u sebe přijala ještě před v noci skupinu mladých lidí, kteří pracují s dětmi - trápí je otázka, jak vychovávat k etice a jak ji "založit", když přijdou děti do skupin a táborů bez tradic, bez základů, bez hlubší mravní výchovy. Na co se navázat, jak začít a k čemu vést. Slyšel jsem od jednoho z účastníků, že se to vydařilo a podnítilo nové přemýšlení a praktické experimentování. Paní profesorka byla velmi překvapena, když se sečetli počet dětí, které mají na starosti a došli k číslu 1500. Myslela si, že to jsou takové maličké skupiny (asi jako byl náš lidší kmen) a ukázalo se, že se dá všelicos dělat tam, kde je odhodlání a chuť nežít jen pro sebe, ale spolu s dětmi něco ^{společně} ~~spánímout~~ a také prožít. Teď po vánocích za ní byla skupina bohoslovů, Jirka ale ještě nemohl, delší systematická diskuse ho docela ještě unavuje, ač třeba o kázání minulé neděle jsme doma docela hovořili a to uměl i reprodukovat myšlenkový základ i postup kazatele (sethání Josefa s bratřími v Egyptě).

Z Luhačovic nám věrně píší a tak jsme přes ně stále ve spojení i s Vami a dalšími přáteli, kteří se u nich stavují nebo píší. Moc a moc Vám děkujeme za všechny Vaše pomoci, praktickou i zásadní, vždycky nás potěší a povzbudí Vaše slovo, hovoří o něm, vzpomínáme vděčně na Vás a vždy si také připomeneme leccos z myšlenek a práce Přemysla, tuhle jsem předčítal při Jirkově návštěvě vzpoínku Jos. Ledy na F. Kr. Byl s mnou také Evžen, varovat mne tráchu před br. A. Vzpomínkový sb.

milé M. a J. a
vzpomínkový sb.

Základní prohlášení

V tomto roce oslavíme sedmdesáté výročí vzniku našeho státu. Bylo by nespravedlivé a nevděčné, kdybychom při této příležitosti nevzpomenuli na ty, kteří se o založení Československé republiky zasloužili. Platí to v první řadě o jejím prvním prezidentu T.G.Masarykovi. Jestliže ctíme vedoucí představitele osvobozovacího zápasu jiných národů, jako například Gandhího, jednali bychom nesmyslně, kdybychom zapomínali na toho, kdo se zasloužil o náš stát, jak praví nikdy nezrušený zákon z roku 1934. T.G.Masaryk se přitom nezapsal do českých, slovenských a světových dějin jen svým bojem za národní osvobození Čechů a Slováků. Již před první světovou válkou působil jako filosof, sociolog, organizátor vědecké práce, politik a bojovník proti falešným tradicím, pověrám, předsudkům i sociální nespravedlnosti. I ten, kdo jeho osobnost posuzuje kriticky a neztotožňuje se se všemi jeho činy a názory, musí uznat jeho zásluhy a velikost jeho odkazu.

To jsou důvody, pro které jsme se rozhodli založit Společnost (Společnost) T.G.Masaryka a požádat federální ministerstvo vnitra ČSSR o schválení jejího působení a jejích předložených stanov. Činnost Společnosti (Společnosti) T.G.Masaryka bude zhruba odpovídat činnosti, kterou provádí např. Společnost bratří Čapků nebo Společnost Bohuslava Martiny v Čechách a H^udobná společnost na Slovensku.

Úkoly Společnosti TGM

1. Podporovat a organizovat kritické badání směřující k hlubšímu poznání osobnosti TGM a jeho díla a to
 - a) pořádáním diskusí, seminářů a konferencí;
 - b) koordinováním a podněcováním vědecké práce o TGM;
 - c) podporou při vydávání tažových prací;
 - d) dokumentační prací;
 - e) bibliografií knih, článků i zmínek o TGM v časopisech a tiscích vyhnázejících v ČSSR.

Při veškeré této činnosti hodlá Společnost navazovat spolupráci s pracovišti ČSAV, vysokých škol i dalších vědeckých institucí v ČSSR jakož i s institucemi a badateli v cizině, kteří se zabývají osobností a dílem T.G.Masaryka.

2. Seznamovat širší veřejnost s dílem, životem a myšlenkami filosofa a prvního prezidenta naší republiky a to:
 - a) pořádáním přednášek s diskusí;
 - b) vzpomínkovými akcemi při výročí jeho narození a smrti;
 - c) pořádáním zájezdů na místa, která měla význam v životě TGM nebo byla v nějakém vztahu k němu;
 - d) vydáváním bulletinu;
 - e) populárně vědeckými publikacemi.

Při této činnosti hodlá Společnost spolupracovat s jinými organizacemi v ČSSR, zvláště se Socialistickou akademií.

3. Přispívat k etické úrovni občanů naší republiky zpřístupňováním a aktualizováním myšlenkového díla a životního příkladu TGM, zvláště pokud jde o vztah k práci a ke vzdělání, o hluboký a rovnoprávný vztah mezi mužem a ženou a o občanskou odpovědnost kázen a zdrženlivost, a to přednáškami s diskusí a publikační činností.